

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΙΙ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 19 Απριλίου 2018, με την ακόλουθη σύνθεση: Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Κωνσταντίνος Εφεντάκης και Αργυρώ Μαυρομάτη, Σύμβουλοι, Δημήτριος Κοκοτσής και Ιωάννης Καλακίκος (εισηγητής), Πάρεδροι, που μετέχουν με συμβουλευτική γνώμη.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παραστάθηκε ο Αντεπίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Ιωάννης Κάρκαλης, που αναπληρώνει νόμιμα τη Γενική Επίτροπο της Επικρατείας, η οποία κωλύεται.

Γραμματέας: Γεώργιος Σαλαπάτας, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από 14.11.2014 (Α.Β.Δ. .../2014) έφεση της ..., κατοίκου ... (οδός ... Τ.Κ. ...), η οποία παραστάθηκε διά του πληρεξούσιου δικηγόρου της Πέτρου Ρηγάτου (Α.Μ./Δ.Σ. Πατρών 632),

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Οικονομικών, που παραστάθηκε δια του Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Κωνσταντίνου Παπαγεωργίου, και

κατά α) της .../24.9.2014, απορριπτικής χορήγησης στην εκκαλούσα σύνταξης ως διαζευγμένης θυγατέρα αποβιώσαντος συνταξιούχου σιδηροδρομικού υπαλλήλου, πράξης του Διευθυντή Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων Υπαλλήλων Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ. και Ειδικών Κατηγοριών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και **β)** κάθε άλλης συναφούς προς την ανωτέρω, προγενέστερης ή μεταγενέστερης, πράξης ή παράλειψης.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο της εκκαλούσας, ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της έφεσης.

Τον εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου, που ζήτησε την απόρριψη της έφεσης, και

Τον Αντεπίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ο οποίος πρότεινε την απόρριψη της έφεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση, το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

Αφού μελέτησε τη δικογραφία

**Σκέφθηκε κατά το νόμο και
Αποφάσισε τα ακόλουθα:**

I. Με την κρινόμενη έφεση, η εκκαλούσα ζητεί την ακύρωση **α)** της .../24.9.2014 πράξης του Διευθυντή Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων Υπαλλήλων Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ. και Ειδικών Κατηγοριών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.), με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή της για χορήγηση σ' αυτήν σύνταξης από το δημόσιο ταμείο, ως διαζευγμένης θυγατέρας αποβιώσαντος συνταξιούχου σιδηροδρομικού υπαλλήλου και **β)** κάθε άλλης συναφούς προς την ανωτέρω, προγενέστερης ή μεταγενέστερης, πράξης ή παράλειψης. Η έφεση αυτή, για την οποία έχει καταβληθεί το προσήκον παράβολο (βλ. το Α.2896076 έντυπο παραβόλου), πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη, κατά το μέρος που μ' αυτήν ζητείται η ακύρωση κάθε άλλης συναφούς, προγενέστερης ή μεταγενέστερης, πράξης ή παράλειψης, χωρίς να προσδιορίζονται οι εκκαλούμενες πράξεις ή παραλείψεις, καθόσον είναι εντελώς αόριστη και ανεπίδεκτη δικαστικής εκτίμησης (άρθρο 53 του π.δ/τος 1225/1981 «Περί εκτελέσεως των περί Ελεγκτικού Συνεδρίου διατάξεων», Α' 304). Κατά το μέρος, όμως, που μ' αυτή ζητείται η ακύρωση της, απορριπτικής του αιτήματος χορήγησης σ' αυτή σύνταξης, .../24.9.2014 πράξης του Διευθυντή Κανονισμού και Εντολής Πληρωμής Συντάξεων Υπαλλήλων Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ. και Ειδικών Κατηγοριών του Γ.Λ.Κ. (στο εξής: προσβαλλόμενη πράξη), έχει ασκηθεί νομότυπα και εν γένει παραδεκτώς, πρέπει δε να εξετασθεί περαιτέρω κατά τη νομική και ουσιαστική βασιμότητά της.

II. Με το άρθρο 2 παρ. 1 περ. γ' του π.δ/τος 167/2007 (Α' 208) του «Κώδικα Συντάξεων Προσωπικού Σιδηροδρόμων», στο οποίο έχουν κωδικοποιηθεί οι διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 1 του ν.1654/1986 (Α' 177), προβλέπεται, υπό τις οριζόμενες στο άρθρο αυτό προϋποθέσεις, δικαίωμα συνταξιοδότησης των διαζευγμένων θυγατέρων των αποβιωσάντων συνταξιούχων σιδηροδρομικών υπαλλήλων. Με το δε άρθρο 9 παρ. 1 περ. δ' και ε' του ν.3865/2010 «Μεταρρύθμιση Συνταξιοδοτικού Συστήματος του Δημοσίου και συναφείς διατάξεις», ο οποίο δημοσιεύθηκε στη Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Α' 120) στις 21.7.2010, ορίστηκε ότι: «1. (...) δ. Οι διατάξεις (...) της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 2 του π.δ. 167/2007 (...) καταργούνται. ε. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή για τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα, των οποίων το δικαίωμα συνταξιοδότησης γεννήθηκε πριν την ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού.» (βλ. και ομοίου περιεχομένου ρυθμίσεις του άρθρου 14 του ν.3863/2010 «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις», Α' 115). Με τις νεότερες ως άνω διατάξεις του ειδικού συνταξιοδοτικού νόμου 3865/2010, από τη ημερομηνία δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 21.7.2010, καταργείται, χωρίς να θίγονται τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα που είχαν γεννηθεί πριν την ημερομηνία αυτή, το δικαίωμα συνταξιοδότησης και των διαζευγμένων θυγατέρων, μεταξύ άλλων, των αποβιωσάντων συνταξιούχων σιδηροδρομικών υπαλλήλων. Σύμφωνα δε με την οικεία αιτιολογική έκθεση, οι διατάξεις αυτές θεσπίστηκαν διότι «έχουν μεταβληθεί οι κοινωνικο-ασφαλιστικές συνθήκες που αποτελούσαν τη δικαιολογητική βάση του δικαιώματος» συνταξιοδότησης των διαζευγμένων θυγατέρων συνταξιούχων του Δημοσίου, η δε διατήρησή του «είναι αδύνατη, λόγω αντίθεσης των καταργούμενων διατάξεων με αυτές της Οδηγίας 54/2006/ΕΚ» (διόρθωση επί το ορθό 2006/54/ΕΚ), «κατά το μέρος που εφαρμόζεται στα συνταξιοδοτικά συστήματα των δημοσίων υπαλλήλων, η οποία απαγορεύει τις διακρίσεις μεταξύ φύλων για αμοιβή όμοιας εργασίας ή για εργασία

της αυτής αξίας, ως αμοιβής νοουμένης και της σύνταξης» (βλ. και απόφαση ΔΕΚ C-559/07, της 26ης Μαρτίου 2009, Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας). Επομένως, η διαζευγμένη θυγατέρα, που ο θάνατος του πατέρα της, συνταξιούχου σιδηροδρομικού υπαλλήλου, που συνιστά το θεμελιωτικό του συνταξιοδοτικού δικαιώματός της γεγονός (βλ. Ελ.Συν. αποφ., 1798/2018, 2247/2009, 1565/2006, 5/2003, Ολομ., 911/2018, 648, 41, 40/2017, 5319/2015, 2471/2014, 1758/2011 του Τμήματος τούτου) επέρχεται από 21.7.2010 (ημερομηνία δημοσίευσης του ν.3865/2010) και μετά, δεν θεμελιώνει δικαίωμα σύνταξης, κατά μεταβίβαση, από το Δημόσιο (βλ. Ελ.Συν. αποφ., 774/2019, 1202/2016 του Τμήματος τούτου, 2177/2019 III Τμ.). Εξάλλου, η δια των διατάξεων του άρθρου 9 παρ. 1 του ν.3865/2010 ως άνω μεταβολή, για το μέλλον, του συστήματος συνταξιοδότησης των διαζευγμένων θυγατέρων συνταξιούχων του Δημοσίου, η οποία θεσπίστηκε ενόψει νεότερων κοινωνικοοικονομικών καταστάσεων και αποσκοπεί στη θεραπεία υγιών κοινωνικοασφαλιστικών αρχών, με παράλληλη, μάλιστα, πρόβλεψη του νομοθέτη για διατήρηση των αναγνωρισθέντων κατά το προγενέστερο νομοθετικό καθεστώς συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, δεν αντίκειται σε καμία υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη ή συνταγματικής ισχύος γενική αρχή (βλ., σχετικώς, 774/2019, 444/2019 αποφάσεις του Τμήματος τούτου, 2177/2016 III Τμ., όπου και περαιτέρω παράθεση της σχετικής νομολογίας καθώς και τα Πρακτικά της 4^{ης}/29.6.2010 Ειδικής Συνεδρίασης Ολομ. Ελ.Συν., με τα οποία το Ελεγκτικό Συνέδριο γνωμοδότησε επί των ως διατάξεων, χωρίς να διατυπώσει επιφυλάξεις ως προς τη συνταγματικότητά τους).

III. Στην προκείμενη υπόθεση, η εκκαλούσα–διαζευγμένη, από το έτος 1992 (βλ. το .../12.10.1992 διαζευκτήριο του Μητροπολίτη ...), θυγατέρα του ..., συνταξιούχου σιδηροδρομικού υπαλλήλου (βλ. την .../15.12.1970 πράξη κανονισμού σύνταξης του Διευθυντή της 1ης Διεύθυνσης Κανονισμού Πολιτικών Συντάξεων του Γ.Λ.Κ.) που απεβίωσε στις 18.11.2013 (βλ. το .../22.11.2013 απόσπασμα ληξιαρχικής πράξης θανάτου της Ληξιάρχου Δ.Ε. ... Δήμου ...)– με την .../2014 αίτησή της προς το Γ.Λ.Κ. ζήτησε να της χορηγηθεί σύνταξη από το δημόσιο ταμείο, ως διαζευγμένη θυγατέρα του ανωτέρω αποβιώσαντος συνταξιούχου σιδηροδρομικού υπαλλήλου. Με την προσβαλλόμενη πράξη, απορρίφθηκε η ως άνω αίτησή της, με την αιτιολογία ότι δεν θεμελιώνει δικαίωμα σύνταξης διότι εμπίπτει στην περίπτωση του άρθρου 9 παρ. 1δ' του ν.3865/2010 (κατάργηση του δικαιώματος συνταξιοδότησης των διαζευγμένων θυγατέρων). Κατά της πράξης αυτής, στρέφεται με την κρινόμενη έφεση, όπως οι προβαλλόμενοι μ' αυτή λόγοι αναπτύσσονται και με το από 18.4.2018 νομίμως κατατεθέν υπόμνημα, και ζητεί την ακύρωσή της, ώστε να της χορηγηθεί η αιτούμενη σύνταξη.

IV. Υπό τα ανωτέρω δεδομένα και σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στις νομικές σκέψεις που προηγήθηκαν πρέπει να γίνουν δεκτά τα ακόλουθα: Η εκκαλούσα, ως διαζευγμένη θυγατέρα συνταξιούχου σιδηροδρομικού υπαλλήλου, δεν θεμελιώνει, όπως ορθά κρίθηκε και με την προσβαλλόμενη πράξη, δικαίωμα σύνταξης, κατά μεταβίβαση, από το Δημόσιο διότι κατά τον, εν προκειμένω κρίσιμο για την επαγωγή του συνταξιοδοτικού δικαιώματός της, χρόνο θανάτου του πατέρα της (18.11.2013) είχαν τεθεί σε ισχύ (από 21.7.2010) οι διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 1 περ. δ' του ν.3865/2010, με τις οποίες καταργήθηκε εφεξής το δικαίωμα

συνταξιοδότησης των διαζευγμένων θυγατέρων των ως άνω συνταξιούχων. Αβασίμως δε η εκκαλούσα επικαλείται με την κρινόμενη έφεση, προς θεμελίωση του συνταξιοδοτικού της δικαιώματος, τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 9 του ν.3865/2010, καθόσον με τις εν λόγω διατάξεις δεν θεσπίζονται αυτοτελείς προϋποθέσεις θεμελίωσης συνταξιοδοτικού δικαιώματος για τις διαζευγμένες θυγατέρες αλλά τίθενται περιορισμοί στην καταβολή της σύνταξης, που έχει ήδη κανονισθεί σ' αυτές (πρβλ. Ελ.Συν. αποφ., 1885/2017 Ολομ., 157/2014 ΙΙΙ Τμ.). Εξάλλου, οι ισχυρισμοί περί αντίθεσης των εφαρμοσθεισών στην προκειμένη υπόθεση διατάξεων του άρθρου 9 παρ. 1 περ. δ' του ν.3865/2010 προς «το Πρωτόκολλο της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (Ε.Σ.Δ.Α.)» καθώς και τις συνταγματικές αρχές της ισότητας στην κατανομή των δημοσίων βαρών (άρθρο 4 παρ. 5 του Συντάγματος) και της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος) είναι απορριπτέοι, σε κάθε περίπτωση, ως όλως αορίστως προβαλλόμενοι, δεδομένου ότι εξαντλούνται στην επίκληση μόνο των αυξημένης τυπικής ισχύος «παραβιαζόμενων» διατάξεων, άνευ οιασδήποτε εξειδικεύσεως προσδιορισμό σε τι συγκεκριμένα συνίσταται η επικαλούμενη παραβίαση. Επομένως, νομίμως απορρίφθηκε με την προσβαλλόμενη πράξη η αίτηση της εκκαλούσας για χορήγηση σ' αυτήν σύνταξης από το δημόσιο ταμείο, ως διαζευγμένης θυγατέρας αποβιώσαντος συνταξιούχου σιδηροδρομικού υπαλλήλου, και τα όσα αντίθετα υποστηρίζει η εκκαλούσα με την κρινόμενη έφεση είναι αβάσιμα και απορριπτέα.

V. Σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά στην προηγούμενη σκέψη, η κρινόμενη έφεση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη. Απορριπτόμενης δε της έφεσης, το παράβολο που κατατέθηκε για την άσκησή της πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ. 4 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν.4129/2013 (Α' 52) «Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο», να καταπέσει υπέρ του Δημοσίου.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την έφεση. Και
Διατάσσει την κατάπτωση υπέρ του Δημοσίου του κατατεθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε, στην Αθήνα, στις 29.11.2018.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ ΠΑΡΕΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΛΑΚΙΚΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις
4 Ιουνίου 2020.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΦΡΑΓΚΟΠΑΝΑΓΟΥ**